

זה בורר פרק שלישי סנהדרין כט.

מסורת הש"ס

עין משפט
נר מצוה

הא מ"י פ"ב מ"ח
סנהדרין הלכה ז' סמג
לחין ד' ר' טושי"ע ח"ת סי' ז'
ספ"ק ז'
ס' ב' מ"י ש"ל ז' טושי"ע
שם ספ"ק ח'
ב' ד' מ"י פ"ד מהלכות
עדות הלכה ז' סמג
לחין ד' ר' טושי"ע ח"ת סימן
כח ספ"ק ח'
ס' ד' מ"י פ"ד מהלכות
ועדות הל' א' ויפ"ד
מ"ח' עדות ה"ר' טושי"ע
ח"ת סימן פ"א ספ"ק ח'
ס' ד' מ"י פ"ד מהלכות
עדות הלכה ז' סמג
לחין ד' ר' טושי"ע ח"ת סימן
כח ספ"ק ח'.

ע' ד' מ"י פ"ד מהלכות
סנהדרין הלכה ז' סמג
פ"ד ר' טושי"ע ח"ת סימן
י"ח ספ"ק ח'
ע' ד' מ"י פ"ד מהלכות
סנהדרין הלכה ז' סמג
פ"ד ר' טושי"ע ח"ת סימן
י"ח ספ"ק ח'
ע' ד' מ"י פ"ד מהלכות
סנהדרין הלכה ז' סמג
פ"ד ר' טושי"ע ח"ת סימן
י"ח ספ"ק ח'
ע' ד' מ"י פ"ד מהלכות
סנהדרין הלכה ז' סמג
פ"ד ר' טושי"ע ח"ת סימן
י"ח ספ"ק ח'.

מוסף רש"י

הוא אמר לי שאני חייב
ל' אלל לא כפי המצוה
למך כן לא הו"א הודאה
(ועליו ד' ז') איש פלוני
אמר לי. סוף חייב ל'ה
שואל דלא כהנאה. הי"ט
עד מפי עד (ושם) ואחר
אומר איני יודע יוסיפו
הדיינים. דהא ל'ה כמאן
דלא היה התם ואשתמי
דמי היה דהו' ואנן בענין
משקלם חללה. דלי נמי
נמך דלא כמי דהו' רובא
שפיר דמי וליכא ד'.

רבינו הגאון

כל המוסקין נורע עשתי
עשרה אוסין ע' ופחת
אמה:

דבר' הרב ודבר' התלמיד. וא"ת
אם כן כל מסית יפטר עצמו
באותה טענה ויש לומר דדוקא נש
שלא נטעוה שלא להסית ולא נענש
אלא לפי שנאלץ תלמיד על ידו אלל
מסית שננטעוה שלא להסית נמלא
כשמסית עובר:

ך

אמר ר' אבא אמר רבי ירמיה אמר רב כל שבעת ימי המשתה ורבנן משמיה
דרבא אמרי אפילו מיום ראשון ואילך: השונא כל שלא דבר בו;
ת"ר יהוה לא אויב לו יעידנו ולא מבקש רעתו ודיננו אשכחן שונא אוהב
מגל קרי ביה הכי והוא לא אויב לו ולא אוהב לו יעידנו ולא מבקש רעתו
ולא טובתו ודיננו מיד אוהב כתיב אלא סברא הוא אויב מאי טעמא משום
דמרחקא דעתיה אוהב נמי מקרבא דעתיה ורבנן הא לא אויב לו ולא מבקש
רעתו מאי דרשי ביה חד "לדין אידך כרתנא אמר רבי יוסי ברבי יהודה
והוא לא אויב לו ולא מבקש רעתו כמכאן לשני תלמידי חכמים ששונאין זה
את זה שאין יושבין ברין כאחד: **בתנאי'** כיצד בודקים את העדים היו מכניסין
אותן לחדר ומאיימין עליהן ומצאין "את כל האדם לחוץ ומשיירין את הגדול
שבהן ואומרים לו אמור היאך אתה יודע שזה חייב לזה "אם אמר הוא אמר
ה"ל שאני חייב לו איש פלוני אמר לי שהוא חייב לו לא אמר כלום יעד
שיאמר בפנינו הודה לו שהוא חייב לו מאתים וזו היא אחת כך מכניסין את השני
ובודקין אותו אם נמצאו דבריהן מכוונין נושאין ונותנין בדבר "שנים 'אומרים
זכאי ואחד אומר חייב זכאי שנים אומרים חייב ואחד אומר זכאי חייב אחד
אומר חייב ואחד אומר זכאי "אפילו שנים מוכיין או שנים מחייבין ואחד אומר
איני יודע יוסיפו הדיינים "גמרו את הדבר היו מכניסין אותן 'הגדול שבדיינים
אומר איש פלוני אתה זכאי איש פלוני אתה חייב "ומניין "לכשיצא לא יאמר
אני מוכה וחביירי מחייבים אבל מה אעשה שחביירי רבו עלי על זה נאמר
"ל' (לא תלך רכיל בעמך ואומר) "וא' 'הולך רכיל מגלה סוד: **גמ'** הכי אמר' להו
אמר רב יהודה "הכי אמרינן להו 'נשיאים ורוח וגשם אין איש מתהלל
במחת שקר אמר "ל' (ליה) רבא יכלי למימר שב שני הוה כפנא ואבבא אומנא
לא חליף אלא אמר רבא 'אמרינן להו "מפץ "ו' וחבר וחץ שנון איש עונה
ברעהו עד שקר אמר "ל' (ליה) רבא איש יכלי למימר שב שני "הוה מותנא
ואיניש בלא שניה לא שכיב אלא אמר רבא איש אמר לי נתן בר מר זוטרא
"אמרינן להו סהרי שקרי אאוגרייהו וזיל דכתיב 'יהושעו שנים אנשים בני
בליעל נגדו ויעידוהו לאמר ברכת אלהים ומלך: אם אמר הוא אמר לי
כו' עד שיאמרו בפנינו הודה לו שהוא חייב לו מאתים וזו: מסיע ליה לרב
יהודה דאמר רב יהודה אמר רב "צריך שיאמר אתם עדי' איתמר נמי א"ר חייא
בר אבא א"ר יוחנן "ל' (מנה לי בידך אמר לו הן למחר אמר לו תנהו לי אמר
משמיה אני כך פטור) תניא נמי הכי מנה לי בידך אמר לו הן למחר אמר
לו תנהו לי אמר לו משמיה אני כך פטור ולא עוד אלא 'אפילו הכמינן לו
עדים אחורי גדר ואמר לו מנה לי בידך אמר לו הן רצונך שתודה בפני פלוני
ופלוני אמר לו מתיירא אני שמא תכפיני לדין למחר אמר לו תנהו לי
אמר לו משמיה אני כך פטור ואין טוענין למסית מסית מאן דבר שמיה
חסורי מיחסרה וחכי קתני "אם לא טען אין טוענין לו "ובדיני נפשות אע"ג
דלא טען טוענין לו "ואין טוענין למסית מאי שנא מסית אמר ר' חמא בר
חנינא מפירקיה דרבי חייא בר אבא שמעי לי שאני מסית "דרחמנא אמר 'לא
תחמול ולא תכסה עליו אמר רבי שמואל בר נחמן אמר רבי יונתן מניין שאין
טוענין למסית מנחש הקדמוני דא"ר שמלאי הרבה מענות היה לו לנחש
למעון ולא טען ומפני מה לא טען לו הקב"ה לפי שלא טען הוא מאי היה
ליה למימר דברי "הרב ודברי תלמיד דברי מי שומעין דברי הרב שומעין
אמר חזקיה מניין שכל המוסקין גורע שנאמר 'אמר אלהים לא תאכלו ממנו
ולא תגעו בו רב משרשיא אמר מוכא 'אמתים וחצי ארכו רבא איש אמר
עשתי עשרה ירעות אמר אבי' לא שנו אלא דאמר משמיה אני כך אבל אמר
לא

ל' אלל לא כפי המצוה
למך כן לא הו"א הודאה
(ועליו ד' ז') איש פלוני
אמר לי. סוף חייב ל'ה
שואל דלא כהנאה. הי"ט
עד מפי עד (ושם) ואחר
אומר איני יודע יוסיפו
הדיינים. דהא ל'ה כמאן
דלא היה התם ואשתמי
דמי היה דהו' ואנן בענין
משקלם חללה. דלי נמי
נמך דלא כמי דהו' רובא
שפיר דמי וליכא ד'.

כל המוסקין נורע עשתי
עשרה אוסין ע' ופחת
אמה:

קרובים ונרחקו הוו. שמה אחותם אשת מר עוקבא: כקבא דקרא אידכך ככו. כקבא של עשוה נדקתי ככס בתמיה. כלומר איני דבוק
ככס כלל אלא אמן לא לייחמות דנא: מיום ראשון ואילך. בטלה שושניות וכשר להעיד: והוא לא אויב לו יעידנו. דהא והוא אעד קאי
דמעיד שהוא חייב גלות והעד לא אויב לו לרובא דלי כדנא הא כמי (דנדרס ד) והוא לא שונא לו וקראי אחריני טובא: ולא מנקש רעמו
דיננו. דמקנין ליה וספטו העדה וקאמר ר' יהודה דהא לא מנקש רעמו אשופטים קאי. ולשון זה מלאכי כדרימא דסיפרי ולא כסיפרי
שלנו והוא לא אויב לו העד ולא מנקש
רעמו השופט: חד לדין. דנדיין
מודו רבנן דשונא לא דיון דלא מלי
חזי ליה זכותא: ואידך. לפסול דין
אחד שני דיינין ששונאין זה את זה:
בתנאי' מאיימין עליהם. מפרש
נגמרה: הוא אמר לי. הלוה אמר
לי: לא אמר כלום. דעביד איניש
דלמר פלוני נושא בי כדי שלא
יחזיקוהו עשיר: הודה לו. שהיו
שנים בפנינו להודות נמכוין להיות
לו עדים בדבר: שנים אומרים זכאי
ואחד אומר חייב זכאי. דכתיב (שמות
ג) אחרי כרים וזהו: אפילו שנים
מחייבין או מוכיין והשלישי אומר איני
יודע יוסיפו הדיינים. ואע"ג דלי
הוה פליג עליהו היו בטל כמיטעו
מי אמר איני יודע הו' כמי שלא יעד
דין ונמלא דין בשנים ואנן חללה
בעינין: מכניסין אותן. לנעול דיינין.
נגמרה (ג) פריך הלא לא פקיעו:
גמ' פלוני אמר "ל' עדים כשלאיימין
עליהם: נשיאים ורוח וגשם וגו'.
כשכיל מתהלל במחת שקר דהיינו
מעדי שקר גשמים ונערים ואפילו
כששמים מתקשרים בעינים ורוח
להודי בשמים אין הגשם כאל: אמר
רבא. מאי איכפת להו אם לא יעדו
גשמים אמרי כלכס משל הדיוט שב
שני הוה כפנא ואבבא אומנא לא
חליף על פתח מי שיועד אומנות
ובעל מלאכה לא עבר הרעע: מסך
ותרב וגו' איש טוב וגו'. בעון עדות
שקר דבר בא ויחירוהו שלא ימותו:
אאוגרייהו וזיל. השוכרים אותם
מזיזים אותם וקולס הס בעיניו:
והשוכרים שנים אנשים בני בליעל. בני
נבות החרעאלי כמי שיועיל המלך
היו יועלים לשוכרם והיו קורין אותם
בני בליעל: כפנינו. משמע ששאלו
עדים (א) פטור. ואע"פ שמענו עדים
אחמול סהרה לו הולל ולא אמר
אתם עדי': משטה אני כך. שחק
היינו כך כשכיל שהיט שאלנו מה
שלא היה: הכמין. המציא כמו וארכ
לו (דנדרס יט) ויכמון ליה: ואין טוענין
למסית. המסית תכירו לעבודת
כוכבים אין טוענין אותו ב"ד כשכילו
טענת זכות אלא אם כן טענה הוא:
ואם לא טען. משטה הייתי כך
כשהודיתי אלא אמר לא אתן לך הנא
עדים שהיית לי אין טוענין כשכילו
אלא אומרינן לו אחרי שהודיית לך
שלא: וכדיני נפשות. אם יש טענת
זכות והוא אינו יודע לטעון טוענין לו:
כשכילו: ולא טענו בו. הקב"ה לא
הזהיר על הנגיפה וממך מוספת
גירעו דחקך הנחש את מזה על
האילן עד שנגעה בו אמר לה ראי
שאלן מיתה על הנגיפה אף על
האכילה לא תמותי: אמרים. דל א"ף מהכא קרי ביה "אמתים היו שתי מלות אחת. כל אמתיות שנחמרה הנרתם ככתיבתם
כמו ועשית ואמרת כללו כתיבה כה"א וכן אחת חסר כמו אחת (א) מלא: עשתי עשרה. דל עייין מהכא הו' לכו שמים עשרה:
לא

תורה אור השלם
1. או ככל אבן אשר
ישות בה כלא ראית חפל
עליו חמת ודוא לא אויב
לו ולא מבקש רעתו.
סבריה ה' כג
2. לא תלך רכיל בעמך
לא תעמד על דם רעך
אני יו' וקרא יט טו
3. הולך רכיל מגלה סוד
ונאמן רוח מבסכה דבר
משלי יא יג
4. נשיאים ורוח וגשם
אין איש מתהלל במחת
שקר: משלי כה יד
5. סופר ודבר וחץ שקר
איש ענה ברעתו עד
שקר: משלי כה יח
6. והושעו שנים אנשים
בני בליעל נגדו ויעידוהו
לאמר ברכת אלהים
ומלך ודעוהו ודעוהו
וקולס: מלכים א' כא י
7. לא תאבה לו ולא
תשטע אליו ולא תחסי
עיקר עוליו ולא תחמול
ולא תבסח עליו:
דברים יג ט
8. וטפרי ודנין אשר
בתוך הגן אמר אלהים
לא תאכלו ממנו ולא
תגעו בו פן תמותן:
בראשית ג ג
9. ועשו ארוץ עצי שטים
אמתיים וחצי ארכו ואמה
וחצי רחבו ואמה וחצי
קוטה: שמות כה י
10. ועשית ירעות עמים
לאחל על המשכן עשתי
עשרה ירעות תעשה
אחם: שמות כו י

הנהגות הב"ח
(א) ש"י דיה כפנינו וי'
עדים מרלא קתני
שמענו שהודה לו
הס"ד:

הנהגות הגר"א
(א) כפנינו (ואומר הולך
רכיל מגלה סוד) תלמי:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones